

CULTUURHISTORISCHE LEZINGENREEKS 2022-2023
4 lezingen + een excursie naar de Kilsdonkse Molen

De Aa mag weer meanderen

foto: Frans van den Boomen

Museum Klok & Peel | Heemkundekring De Vonder Asten-Someren | Heemkundekring H.N. Ouwerling Deurne |
Regionaal Historisch Centrum RHCe & Stichting Behoud Kasteelerfgoed Asten presenteren:

'LANGS DE AA OEVERS'

lezingenreeks in het kader van de Beekdalontwikkeling Aa-Zuid

Na een noodgedwongen pas op de plaats gedurende twee seizoenen is het de erfgoedinstellingen van de gemeenten Deurne-Asten-Someren en het RHCe een genoegen om voor het winterseizoen 2022/2023 een nieuwe gezamenlijke lezingencyclus te organiseren.

Als rode draad is gekozen voor het ambitieuze duurzaamheidsproject Beekdalontwikkeling Aa-Zuid, dat dit jaar in opdracht van Waterschap Aa en Maas wordt uitgevoerd in samenwerking met de aanliggende gemeenten.

In dit project mag de Aa tussen Asten en Someren weer gaan meanderen en worden met het oog op de klimaatverandering maatregelen getroffen om het regenwater langer in het gebied te houden. De werkzaamheden strekken zich ook uit tot de Beekerloop in Asten-Oost en de Kleine Aa in Someren.

Rondom dit project gaan wij ons verdiepen in de betekenis van de Aa door de eeuwen heen. Voor de lezingencyclus kozen wij de titel:

'LANGS DE AA OEVERS'.

Zoals gebruikelijk staat ook de excursie - dit jaar met eigen vervoer naar 'de Kilsdonkse Molen' in Heeswijk-Dinther - in het teken van de cyclus.

De sprekers komend seizoen zijn:

Ruud van Nooijen, Theo de Jong, Diana Daelmans en Bas Aarts.

Wees Welkom!

Maandag 3 oktober 2022 in Soc. Cult. Centrum Den Draai te Deurne-Zeilberg, 20.00 uur

MET HENDRIK VERHEES LANGS DE AA | Ruud van Nooijen

Van A tot Z, leven en werk van markant Boxtelnaar Hendrik Verhees (1744-1813). Zo luidt de volledige titel van de lezing die Ruud van Nooijen uit Boxtel graag verzorgt over zijn beroemde plaatsgenoot uit vroeger tijden. In een tijd dat belangenverstrengeling kennelijk nog geen taboe was, was gematigd patriot Hendrik Verhees werkzaam als bestuurder (lokaal,

Ruud van Nooijen

provinciaal, landelijk), aannemer, architect, bos en landbouwkundige, landmeter, cartograaf, vrederechter, schetsenmaker en waterstaatkundige. In die laatste hoedanigheid verrichtte hij heel wat belangwekkend meet- en tekenwerk rondom de rivier de Aa.

Ondersteund met veel en goed beeldmateriaal komt Ruud van Nooijen (1947, Boxtel) daarover vertellen. Ook hij is van veel markten thuis. Van Nooijen heeft een achtergrond als beroepsmilitair bij de Koninklijke Landmacht/Luchtmacht en is als VN-veteraan medeoprichter van de Stichting Veteranen Boxtel. Verder is hij oud-vakbondsbestuurslid. Zijn grootste hobby's: fotografie, klassieke muziek en soundengineering. De Brabantse (cultuur)geschiedenis in tal van facetten ligt hem evenwel ook na aan het hart.

Maandag 21 november 2022 in Museum Klok & Peel te Asten , 20.00 uur

ARCHEOLOGIE LANGS DE AA | Theo de Jong

Bij graafwerkzaamheden in beekdalen worden regelmatig botresten aangetroffen van mensen en dieren uit het verleden.

Wat is de betekenis van deze vondsten?

Hoe vertellen ze over ontwikkelingen van het landschap? Wat is de relatie van botresten van dieren met de vroegste bewoners in onze omgeving? Ontdek dit tijdens de lezing van bioloog/archeoloog Theo de Jong.

Theo de Jong graaft een runderskelet uit.

Foto Laurens Mulkens

De Jong is geboren en getogen in Aarle-Rixtel. Hij studeerde biologie in Tilburg en archeologie in Leiden. Van jongs af is hij actief in het verzamelen en prepareren van skeletten van dieren. In de loop der jaren heeft hij een unieke verzameling tot stand gebracht. Als bioloog heeft Theo kennis van zaken. Als archeoloog heeft hij aanvullende kennis opgedaan op het gebied van archeologische planten- en dierenvondsten. Theo is als archeoloog verbonden aan het erfgoedhuis te Eindhoven en is tevens stadsarcheoloog van Helmond!

Theo de Jong

Foto Van de Meulenhof

GEEF EENS EEN LEZINGENCYCLUS CADEAU

Maandag 16 januari 2023 in Museum Klok & Peel te Asten , 20.00 uur.

DE ONTWIKKELING VAN DE AA | Diana Daelmans

Diana Daelmans Foto:Facebook

Vroeger was het waterschap gericht op de landbouw en het afvoeren van water. Sinds de jaren '80 is er steeds meer aandacht gekomen voor ook natuurontwikkeling en droogtebestrijding. Door de klimaatverandering wordt de noodzaak daartoe enkel groter. De Aa was van oudsher meanderend. In de 19e eeuw werd de betekenis van het beekdal beperkt door de aanleg van de Zuid-Willemsvaart. Later is de Aa ook rechtgetrokken en voorzien van stuwen. Nu is het tijd om de Aa weer in ere te herstellen binnen de mogelijkheden die er zijn.

Namens Waterschap Aa en Maas komt **Diana Daelmans** uit Deurne over 'De ontwikkeling van de Aa' vertellen. Daelmans is adviseur watersysteem op het districtskantoor van het waterschap in Deurne. Ze is sinds 2000 werkzaam bij Waterschap Aa en Maas en woonachtig in de Peel.

Maandag 13 februari 2023 in Soc. Cult. Centrum Den Draai te Deurne-Zeilberg, 20.00 uur.

KASTELEN LANGS DE AA | Bas Aarts

Bas Aarts

De ontwikkeling van de kastelenbouw in Noord-Brabant wijkt niet echt af met die van de omliggende gebieden. De bouwhistorie start in de 11e eeuw met het wijdverbreide type van de motteburcht. Een kunstmatige heuvelburcht met een houten of stenen opbouw. In de middeleeuwen ontwikkelen die zich tot ronde en vierkante waterburchten voor de hogere adel, terwijl tegelijk de eenvoudige woontoren in trek blijft voor de lage adel. De ontwikkeling van het geschut wordt de doodsteek voor de burchten als locaties die bescherming bieden. Wat blijft zijn de omgrachte slotjes en behuizingen die vooral van status getuigen. In hoeverre is dit alles ook van toepassing op kastelen die we aantreffen in het stroomgebied van de Aa?

Dat gaan we horen uit de mond van historicus **Bas Aarts** (1947). Hij studeerde geschiedenis aan de Katholieke Leergangen in Tilburg en aan de KU Nijmegen. In zijn werkzame leven was hij verbonden aan het Bisschop Bekkerscollege. Bas Aarts publiceerde veelvuldig over regionaal historische en castellogische onderwerpen. Hij is voorzitter van de Vereniging Vrienden van de Brabantse Kastelen en redacteur van het blad Het Brabantse Kasteel.

STICHTING BEHOUD
KASTEELERGOED
ASTEN

ALGEMENE INFORMATIE LEZINGEN (DATUM, LOCATIE, AANVANGSTIJD, KOSTEN, OPGAVE etc.)

- **maandagen 21 november 2022 en 16 januari 2023:**
Museum Klok & Peel Asten
Ostaderstraat 23
5721 WC ASTEN

- **maandagen 3 oktober 2022 en 13 februari 2023**
Soc.cult. centrum Den Draai
Blasiusstraat 2
5754 AV DEURNE-ZEILBERG

- **Ontvangst & aanvang: 19.30 uur inloop | 20.00 uur start lezing**
- **Deelnamekosten: € 35,00 voor vier lezingen (excl. consumpties) + excursie eigen vervoer (of: € 10,00 per losse lezing).**
- **Aanmelden/reserveren: Via www.webshop-museumklokenpeel.nl/ en het daaraan gekoppelde gebruiksvriendelijke [Ideal-betalingsysteem](#).**
NB: Het is van belang dat u bij uw opgave vermeldt of u ook deelneemt aan de excursie naar de Kildonkse Molen, Kilsdonkseweg 4-6, 5473 KK in Heeswijk-Dinther. Gelieve zelf uw vervoer te regelen.
Opgeven vóór 15 september!

ZATERDAG 15 OKTOBER EXCURSIE VANAF 10.00 UUR

AANGEDREVEN DOOR AA & WIND

De excursie gaat naar 'de Kildonkse Molen' in Heeswijk-Dinther, een unieke combinatie van een watervlucht-korenmolen en een watergedreven oliemolen zoals je die nergens anders vindt in Europa.

DE EXCURSIE BEGINT OM 10.00 UUR OP LOCATIE. DEELNEMERS REGELEN ZELF CARPOOLING. HET ADRES: KILDONKSE MOLEN, KILSDONKSEWEG 4-6, 5473 KK HEESWIJK DINTHER; TEL. BEREIKBAAR VIA 06-45762839.

OOK AANBEVOLEN: DE ANNA CELEN LEZING

Datum: vrijdag 9 september, 20 uur.

Kosten: € 8,50

Locatie: In de Gloria, Lindestraat 1, Asten

Inleider: Roelof van Gelder, historicus

Onderwerp: Biografie John Gabriel Stedman / Dichter in de jungle

NB: John Gabriel Stedman (1744-1797) was een Schots-Nederlandse officier die in 1796 het boek 'Narrative of a five years expedition against the Revolted Negroes of Surinam' schreef. Hij hield er de eretitel 'de Multatuli van Suriname' aan over. Roelof van Gelder schreef over Stedman een biografie welke in 2019 werd bekroond met de Libris Geschiedenispr prijs.

Aansluitend: presentatie Jan van der Heijden

Onderwerp: Terug naar 1790 -1792 met Quaco/Kwakoe, waarschijnlijk de eerste 'Afrikaanse Moor' in Asten

Organisatie: Anna Ceelen Huis

Bijzonderheid: Vooraanmelding via contactadres www.indegloria.nl

